

ТВАРИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО

УДК 636.4.082

ЗВ'ЯЗОК ТІЛОБУДОВИ РЕМОНТНИХ СВИНОК ТА ОСНОВНИХ СВИНОМАТОК З ЇХ ВІДТВОРНИМИ ЯКОСТЯМИ

В.П.КОВАЛЕНКО – д. с.-г. наук, професор,
Н.Л.ПЕЛИХ – к. с.-г. наук, доцент,
С.П.ПАНКЄЄВ – аспірант, Херсонський ДАУ

Високу продуктивність свиней основного стада, як відомо, можна отримати у тому випадку, якщо його ремонтують за рахунок молодняку, одержаного від кращих за продуктивністю тварин, правильно і добре вирощеного [1].

Останнім часом у свинарстві актуальним стає питання про зв'язок основних промірів тіла тварин (довжина тулуба та обхват грудей за лопатками) з їх репродуктивними якістьями [2].

Дослідження були проведенні за даними I опоросу ремонтних свинок і III опоросу основних свиноматок на базі племінної ферми учгоспу "Приозерне" у 2001-2002 роках. Вивчався зв'язок живої маси, довжини тулуба та обхвату грудей за лопатками тварин з їх репродуктивними якістьями, а також з індексом збитості.

Таблиця 1 – Коефіцієнти кореляції між показниками тілобудови основних свиноматок з їх репродуктивними якістьями

Кореляційні ознаки	Багатоплідність	Великоплідність	Молочність	Середня маса 1 голови при відлученні	Середня маса гнізда при відлученні
Жива маса	-0,116±0,18**	+0,808±0,06**	+0,434±0,14	+0,028±0,18	+0,211±0,17
Довжина тулубу	+0,630±0,11**	+0,222±0,17	+0,073±0,18	+0,244±0,17	+0,177±0,17
Обхват грудей за лопатками	-0,051±0,18	+0,341±0,16**	+0,056±0,18	+0,013±0,18	+0,016±0,18

* – P<0,95; ** – P<0,99; *** – P<0,999

Найбільш високу кореляційну залежність мав зв'язок живої

маси основних свиноматок з великоплідністю ($r = +0,808$), а найнижчу ($r = +0,028$) – з середньою масою гнізда при відлученні (табл. 1).

За зв'язком довжини тулуба з репродуктивними ознаками найбільший коефіцієнт кореляції отримано між довжиною тулуба та багатоплідністю маток ($r = +0,063$), а найнижчу кореляційну залежність отримано між довжиною тулуба та молочністю ($r = -0,073$).

За зв'язком обхвату грудей за лопатками з відтворними якість показники коефіцієнту кореляції були високі: $r = +0,013$.

У ремонтних свинок за зв'язком живої маси з репродуктивними якість середній показник коефіцієнта кореляції отриманий між живою середньою масою 1 голови при відлученні ($r = +0,532$), а найнижчий кореляційний зв'язок отриманий між живою масою та великоплідністю ($r = -0,106$) (таблиця 2).

Таблиця 2 – Коефіцієнти кореляції між показниками тілобудови ремонтних свиноматок з їх репродуктивними якість

Кореляційні ознаки	Багатоплідність	Великоплідність	Молочність	Середня маса 1 голови при відлученні	Середня маса гнізда при відлученні
Жива маса	-0,106±0,24	-0,016±0,24	+0,432±0,20	+0,532±0,17*	+0,067±0,24
Довжина тулубу	-0,019±0,24	-0,177±0,23	+0,288±0,22	+0,032±0,24	+0,067±0,24
Обхват грудей за лопатками	-0,031±0,24	-0,072±0,24	+0,013±0,24	+0,241±0,23	+0,497±0,18

* – $P < 0,95$; ** – $P < 0,99$; *** – $P < 0,999$

Також вивчався зв'язок індексу збитості з репродуктивними якість ремонтних свинок та основних свиноматок, який розраховувався за такою формулою:

$$IЗ = \frac{\text{обхват грудей за лопатками}}{\text{коса довжина тулубу}} \times 100\%$$

Цей індекс показує відносний розвиток маси тіла тварин. Відомі два крайні типи конституції тварин: до першого відносяться широко тілі особини з короткими кінцівками, а до другого – особини довгих ліній з довгою головою, довгими кінцівками, при недостатньому розвитку ширини корпусу [2].

Дані показують, що більшу багатоплідність мали матки з індексом збитості більше 100% (101,3%) – 13 голів, що на 0,7 поросяти вище порівняно з матками, у яких індекс був до 100% (86,9%) та з середніми по стаду (табл. 3).

Таблиця 3 – Зв'язок відтворних якостей основних свиноматок з індексом збитості

Показник Група свино маток	Кількість тварин, гол.	Індекс збитості, %	Багато- плідність, голів	Велико плідність, кг	Молочність, кг	При відлученні в 2 місяці			
						кількість поросят, голів	середня маса 1 го- лови, кг	середня маса гнізда, кг	збереже- ність, %
I	21	86,9	12,3±0,54	1,46±0,05	59,5±3,36	10,4±0,57	15,8±0,35	182,2±10,73	80,9
II	10	101,3	13,0±0,48	1,45±0,07	58,8±4,68	10,2±0,48	15,9±0,25	162,1±7,99	79,2
Середнє по стаду		97,6	12,3±0,39	1,44±0,04	62,6±2,73	11,0±0,93	16,4±0,22	174,2±7,31	80,4

Таблиця 4 – Зв'язок відтворних якостей ремонтних свинок з індексом збитості

Показник Група свинок	Індекс збитості, %	Кількість тварин, гол.	Багатоплі- дність, го- лів	Велико плідність, кг	Моло- чність, кг	При відлученні в 45 днів			
						кількість поросят, голів	середня маса 1 голови, кг	середня маса гнізда, кг	збереже- ність, %
I	95,03	12	10,1±0,42	1,54±0,09	51,3±2,79	8,2±0,49	9,2±0,46	75,8±5,48	83,0
II	101,6	5	9,4±0,91	1,67±0,13	50,9±5,41	7,6±0,45	10,0±0,31	76,3±6,00	82,5
Середнє по стаду	96,7		9,8±0,41	1,60±0,07	50,6±2,36	8,0±1,00	8,8±0,68	75,5±8,37	82,8

За зв'язком між довжиною тулуба та молочністю отриманий низький коефіцієнт кореляції ($r = +0,288$), а між довжиною тулуба та багатоплідністю – негативний кореляційний зв'язок – $r = -0,980$.

Середній показник кореляції отриманий між обхватом грудей та середньою масою гнізда при відлученні: $r = +0,497$, а найнижчий ($r = +0,13$) – між обхватом грудей та молочністю.

За великоплідністю суттєвих змін не спостерігалось. Найбільшу молочність (59,5 кг) мали матки з індексом збитості нижче 100%, що на 0,7 кг вище в порівнянні з II групою тварин, але менше на 3,1 кг з середнім по стаду.

I група маток мала більший показник кількості голів при відлученні (на 0,2 поросяти перевищуючи аналогів II групи) та високу середню масу гнізда при відлученні – 182,2 кг, що на 20,1 кг вище, ніж у маток з індексом збитості вище 100%, а також і показник збереженості – 80,9%.

Щодо зв'язку відтворних якостей ремонтних свинок з індексом збитості, то більшу багатоплідність мали ремонтні свинки I групи, тобто маючи індекс збитості нижче 100% – 10,1 голова, що на 0,7 голови вище в порівнянні зі свинками II групи (індекс більше 100%) – таблиця 4.

За великоплідністю вони поступались свинкам II групи на 0,13 кг, маючи показник 1,54 кг.

За молочністю свинки I групи мали найбільший показник – 51,3 кг, що більше на 0,4 кг порівняно з тваринами, які мають індекс збитості більше 100%. При відлученні порослят в 45 днів свинки I групи мали більшу кількість порослят – 8,2 голови, що більше на 0,6 голови з тваринами II групи; більшу збереженість порослят, але на 0,8 кг поступалися за масою 1 голови при відлученні (9,2 кг) тваринам з індексом збитості більше 100%.

У цілому на підставі отриманих результатів можна зробити висновок, що кращі показники репродуктивності мали ремонтні свинки та матки, які мали індекс збитості менше 100%. Тому при відборі ремонтних свинок та вводом їх в основне стадо необхідно вести селекцію не тільки за основними показниками продуктивності, а брати до уваги і основні проміри тварин, тобто показники їх тілобудови.

Література:

1. Клемін В.П., Родіонова Т.А. Відбір свиней за живою масою при народженні // Свинарство, №4. – 2000. – С. 13-14.
2. Цицюрський Л.М., Воло щук В.М. Ріст і відтворна здатність свиноматок великої білої породи // Зб. наук. міжнар. конф., Київ. – 1997. – С. 85-86.